

ZPRAVODAJ

FARNOSTI KŘENOVÁ
u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně

Duben 2019

č. 44

ÚVODNÍ SLOVO

Drazí farníci! Veliká Noc se blíží. Noc, ve které se zrodil věčný den = věčný život pro člověka – hříšníka. Ježíš Kristus, Vstal z mrtvých. Porazil smrt, už neumírá. Boží Syn na sebe vzal reálné lidské tělo a lidskou podobu. Stal se člověkem. To slavíme o Vánocích.

Ale stejně reálně se rozhodl pro zápas s největším lidským nepřitelem. Smrtí. Jak jinak, než že ji také na sebe vzal. A to smrt v té nejhorší podobě. Smrt násilnou. Nešlo o smrt způsobenou stářím a sešlostí, ale o smrt způsobenou lidskou zradou (učedníci), nenávistí (farizeové a zákoníci) a slabostí (Pilátem). A v neposlední řadě tím, kdo je původcem všeho zla – nepřitelem člověka – satanem, otcem lži a vrahem od počátku.

A přestože se všichni z různých důvodů podílí na smrti Krista a srotili se proti Němu, vědomě či nevědomě, on přesto vítězí, a vše zlé poráží silou své lásky.

Poráží smrt. Ta ztrácí nad Ježíšem vládu už třetího dne po zabití. Poráží ďábla jeho vlastními zbraněmi. Přál si vládnout nad Ježíšem smrtí, ale třetího dne z hrobu Kristus vstává a vládne už i nad ním – satanem – On – Ježíš Kristus Zmrtvýchvstalý.

Poráží i lidi, jejich náklonnost ke zlu. Poráží totiž jejich hřích, který ho na kříž přibil a dostal. Poráží ho tím, že volá z kříže. Onoho nástroje umučení, nástroje odmítnutí Boha.

Z něho volá pro nás nepochopitelná slova, slova počtem sedm – „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“. Jeho láska je zcela jasně silnější než smrt, než satan, než lidský hřích.

Svou láskou a odpuštěním dodnes, lidi celého světa, natolik fascinuje, že se i dnes lidé stávají jeho učedníky.

Právě o Veliké noci se dávají křtít dospělí lidé i děti. A otvírají se tak Boží lásce samé – Duchu Svatému a přijímají ho i zakoušejí, jak vidíme později o Letnicích na jeho učednících.

Díky Bohu a Jeho podivuhodné lásce, máme opět naději. Naději, která je plná nesmrtelnosti. Je to naděje na život věčný.

Tato naděje se stává realitou pro ty, kdo uvěří a svou víru potvrdí tím, že se dají pokřtít ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Jemu buď čest a chvála navěky. Amen. Aleluja, Aleluja, Aleluja!!!

Váš o. Ladislav Štefek

ZPOVÍDÁNÍ PŘED VELIKONOCEMI

Květná neděle 14. dubna:	8.00-12.00	17.00-19.30
úterý 16. a středa 17. dubna	5.30- 6.30	17.30-19.15
Zelený čtvrtek 18. dubna	17.00 - 18.20	
Velký pátek 19. dubna	14.00 - 14.50	
Bílá sobota 20. dubna	19.00 - 19.50	

VELIKONOČNÍ BOHOSLUŽBY NA KŘENOVÉ

Zelený čtvrtek 18. dubna:	18:30 mše sv.
Velký pátek 19. dubna:	15:00 velkopáteční obřady
Bílá sobota 20. dubna:	20:00 vigilie ze zmrtvýchvstání Páně
Boží hod velikonoční 21. dubna:	8:00, 9:30, 11:00 a 18:30 mše sv. (s žehnáním velikonočních pokrmů)
Pondělí velikonoční 22. dubna:	8:00, 18:30 mše sv.

KŘÍŽOVÁ CESTA ULICEMI ČERNOVIC

Zahájení bude u kaple sv. Františka z Assisi (na Tábořské ulici u odbočky ulice Nezamyslový) v neděli 14. dubna v 16:00. Budeme pokračovat ulicemi Jeronýmova, Životského, Olomoucká, Turgeněvova, Spáčilova, Bolzanova, Slámová, Štolcova, Jiránkova, Charbulova, Elišky Krásnohorské, Řehořova a konec křížové cesty bude v kapli svatého Kříže v psychiatrické nemocnici.

Abychom tuto křížovou cestu mohli prožít hlouběji, bylo by dobré, kdybychom si s sebou vzali ručně vyrobený křížek. Může být jednoduše udělaný třeba ze špejlí, proutků nebo z papíru. Každý z nás tento znak svého trápení nebo starostí pak na konci symbolicky vloží do Pánových rukou.

o. Petr Polívka

MŠE SVATÉ ZA MISIJNÍ DOBROVOLNÍKY

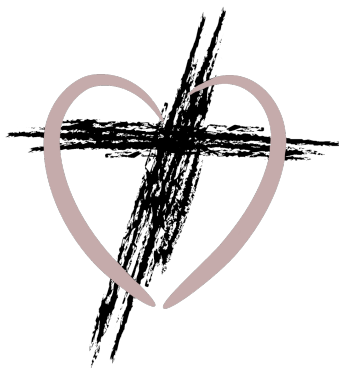
Mše svaté za misijní dobrovolníky budou ve středu 10. 4., 8. 5. a 12. 6. Budeme se zabývat Předáváním života, Silou něhy a lásky a Slovy s nábojem, což jsou další aspekty misijní služby a misijního poslání.

o. Petr Polívka

MŠE SVATÁ ZA BIŘMOVANÉ V ROCE 2015

V úterý 23. dubna v 18:30 jsou zváni všichni, kdo byli před čtyřmi roky biřmováni v našem kostele, na mši svatou na poděkování za dar biřmování. Jsou zváni i jejich biřmovací kmotři a rodiče.

o. Petr Polívka

FARNÍ POUŤ

V sobotu 11. května bude farní pouť do Rajhradu. Sraz bude v 8:45 na vlakovém nádraží Brno-Židenice. Odjezd vlaku je v 9:00 hod. Pojedeme do stanice Popovice u Rajhradu, odkud se vydáme do Rajhradu k sestřám Těšitelkám. Navštívíme kongregaci sester Těšitelek, ateliér Jiřího Šťasty, který tu vyrábí zajímavé mozaiky. Navštívíme kostel a kapli sester Těšitelek a budeme zde slavit poutní bohoslužbu. Bude také příležitost ke společnému obědu. Předpokládáný návrat do Brna je okolo 18. hodiny.

o. Petr Polívka

OBNOVENÍ ŽIVÉHO RŮŽENCE

V minulém čísle farního zpravodaje jsme se mimo jiné dočetli o snaze znovu oživit modlitbu živého růžence (ŽR) v naší farnosti. Otec Petr nelitoval svého drahocenného času a prohledal staré farní kroniky, aby našel nějakou nitku, na kterou by se dalo navázat. Podařilo se mu zjistit, že se živý růženec v naší farnosti obnovil v roce 1987. Úryvek z kroniky: Na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie 8. prosince 1987 byla v naší farnosti obnovena společná modlitba živého růžence, do níž je zapojeno 64 věřících. A dne 1. ledna 1988 jim udělil ordinář Ludvík Horký své zvláštní požehnání. Jedna naše farnice poslala na biskupství velmi pěkně napsaný dopis ordináři L. Horkému, ve kterém prosí o následné požehnání pro členy živého růžence.

Jednu únorovou středu odpoledne pozval otec Petr na faru pamětníky ŽR, aby si zavzpomínali a podle starých záznamů zkusili zjistit, zdali jsou tito lidé stále mezi námi a zda se růženec ještě modlí. Jaké bylo naše překvapení, když se podařilo vypátrat lidi z různých brněnských farností, kteří v modlitbě růžence stále pokračují.

Když se připojili noví zájemci, dali jsme jako farnost dohromady 60 desátek růžence. 20 desátek znázorňuje jednu růži pro Pannu Marii. Naše farnost jí denně věnuje 3 růže.

25. března, na Slavnost Zvěstování Páně byla večerní mše svatá obětovaná za farníky živého růžence a otec Petr všem členům připravil barevné kartičky s jednotlivými tajemstvími.

Kdo se ještě nestihl zapojit do modlitby ŽR, může si během roku vyzkoušet pomodlit se jeden desátek růžence denně a v prosinci, kdy se bude ŽR obnovovat, může rozšířit naše řady.

Hana Holubová

ZACHRAŇTE MĚSTO EMBER – POZVÁNKA NA FARNÍ TÁBOR 2019

Milí rodiče a milé děti!

Zveme vás do podzemního města Ember. Zásoby docházejí a Embeřané strádají. Největším problémem je, že generátor – jediný zdroj světla ve městě, přestává fungovat. Nyní je řada na vás. Blíží se konec vaší školní docházky. Den rozřazení je za dveřmi. Vydejte se s námi do města Ember. Zachraňte jeho obyvatele!

Přihlášky k emberskému Dni rozřazení jsou k dispozici v zradu v kostele a odevzdávat je můžete do pátku 31. května u o. Petra. Zápisné je 1500 Kč. Naše dobrodružství začne v neděli 4. srpna a bude trvat do neděle 11. srpna v Rajnochovicích.

o. Petr Polívka

nedělní Liturgie

Květná neděle – cyklus C
14. duben 2019

Květná neděle uvádí do liturgie Svatého týdne. Chceme plyně sledovat tajemství Velikonoce, které právě začíná. Bohoslužba je spjána s podzemním městem, připadně průvodem. Dnes se čtou pasáže.

PRŮVOD S RATOLESTMI:

EVANGELIUM Lk 19,28-40
Ježíš vstupuje do Jeruzaléma jako očekávaný král. Zvolání „Požehnaný...“ je citace mesiánského Žalmu 118: „Ide a fakticky proslaví Ježíše králem.“

Ježíš šel vzhůru do Jeruzaléma. Když se přiblížil k Betfage a Betánii u hory, která se jmenuje Olivová, poslal napřed dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do protější vesnice. Jak do ní nejdete, naleznete přivázané oslička, na kterém ještě nesedí žádný člověk; odvažte ho a přiveďte! A kdyby se vás někdo zeptal: „Proč ho odvažujete?“, odpovíte mu takto: „Pán ho potřebuje.“

Ti, kdo byli posláni, odešli a nalezli všechno, jak jim to řekl. Když oslička odvažovali, ptali se jich jeho majitelé: „Proč to osličko odvažujete?“

Odpověděli: „Pán ho potřebuje.“

Přivedli osličko k Ježíšovi, přehořdili přes něj pláště a vysadili na ně Ježíše. Jak se ubíral dál, prostírali mu na cestu své pláště. Když už se blížil ke svahu Oli-

vové hory, začal celý zástup učedníků radostně a hlasitě chválit Boha za všechny zázraky, které viděli na vlastní oči, a proslavovat „Požehnaný, který přichází jako král ve jménu Páně! Na nebi pokoj a sláva na výsostech!“

Někteří farizeové ze zástupu na něj volali: „Mistré, zakaz to svým učedníkům!“

Odpověděl: „Říkám vám: Budou-li oni mluvit, bude křičet kamení.“

MŠE:

VSTUPNÍ MODLITBA
Všemohoucí, věčný Bože, tys nám poslal svého Syna: stal se člověkem, ponížil se a byl poslušný až k smrti kříže; dej, ab také my za všech okolností konáme tvou vůli, abychom tvého Syna následovali a měli účast na jeho vítězí. Amen. Neboť on s tebou v jednotě Duchu svatého...

1. ČTENÍ Iz 50,4-7
Izaías od 49. kapitoly předkládá texty o „služebníku Hospodina“. V nich mluví o jeho utrpení, ponížení, ale také vítězství. Slova se naplní v událostech dnešního evangelia.

Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znenáhle poučovat utěšuj-

NEDEĽNÍ LITURGIE – NOVINKA

Milí farníci! Od Květné neděle najdete každou neděli v našem kostele letáček nedělní liturgie, který nám může pomoci s prožíváním bohoslužby. Najdete zde nedělní biblické liturgické texty i modlitby, které při bohoslužbě zaznívají. Letáčky si můžete vzít na bohoslužbu a potom i s sebou domů. Moji největší radostí bude, když Vám pomohou ke sledování a prožívání mše svaté a třeba k vrácení se k ní během týdne.

o. Petr Polívka

VÍKENDOVKA S MALÝM PRINCEM

Od 22. do 24. března jsme se společně s dětmi zúčastnili víkendovky v Čučicích. Sešli jsme se před farou, kde jsme naložili zavazadla a následně se vydali na vlakové nádraží. Ve vlaku na děti čekala první aktivita, a to kreslení beránků. Po jednotlivých skupinkách jsme se rozprostřeli po všech vagónech, které vlak měl a žádali jsme cestující, zda by nám nakreslili beránka. Většina z nich tvrdila, že beránka neumí, ale všichni se o to alespoň pokusili nebo namalovali jiné zvířátko. Jeden pán však pochopil, že je to hláška z Malého prince a má nakreslit beránka v krabici.

Během víkendu jsme se seznámili s Malým princem, planetami i jejich obyvateli. Děti si tak mohly alespoň na chvíli vyzkoušet, jaký je život právě na dané planetě. Když došlo na planetu, kterou obýval pijan, děti se rozhodly, že si hru, kterou jsme pro ně připravili, musíme zahrát taky. Zjistili jsme, že to není zase tak jednoduché, jak se na první pohled zdálo, ale hru jsme úspěšně zvládli a bylo vidět, že i děti byly rády, že jsme si ji zahráli.

Kromě her, jsme také zpívali, vyráběli, užívali si sluníčka, smáli se, a dokonce se i vydali na výlet k nedaleké kapličce. Děti byly po celou dobu víkendu plné energie a některým se ani nechtělo domů. Myslím, že můžu říci, že se nám víkendovka opravdu vydařila.

Kristýna Šujanová

TOMÁŠ SYREK JE NEJEN NÁŠ SKVĚLÝ VARHANÍK...

Tomáš Syrek je nejen náš skvělý varhaník, ale především uznávaný a oblíbený pedagog. Hlavní pracovní činnost vykonává na ZUŠ Varhanické, kde vyučuje klavír, varhany, improvizaci a Harmonii. Vyučoval také na JAMU Praktikum Duchovní hudby a na Gymnáziu s uměleckou profilací v Brně – Komíně obor Hra na varhany.

Na JAMU jste původně vystudoval a získal tak vysokoškolský diplom v oboru Duchovní hudba. Ale to není Vaše jediné hudební vzdělání, na webových stránkách varhanické ZUŠ se píše, že jste absolvoval kurzy různých evropských varhaníků. Můžete nám prosím o tom něco více říci?

Spolu s ostatními spolužáky jsme jezdili po kurzech, kde byla možnost se dále vzdělávat a získávat tak další a další nové informace a poznatky z varhanní interpretace a tvorby. Bylo to v Praze na HAMU a tady v Brně na JAMU. Přednášeli přední evropští varhaníci. Byl to zážitek!

Co jste studoval před JAMU?

Vystudoval jsem SPŠ Strojní v Karviné a přitom jsem studoval Lidovou Konzervatoř v Ostravě pod vedením prof. Aleše Rybky, který mě pak připravil na přijímací zkoušky na JAMU.

Narodil jste se do „hudební“ rodiny nebo jste cestu k hudbě objevil později?

Můj praděd byl varhaníkem a ředitelem kůru v Karviné, dědeček výborným houslistou a babička vyučovala hře na klavír a housle. Sestra i tatínek jsou varhaníci v Karviné a tatínek hraje také na housle. Maminka a druhá sestra na klavír.

Jak jste se dostal ke hře na varhany Vy?

V roce 1982 po přestěhování k babičce a dědečkovi na Staré Bělidlo jsem se dostával pomalu do každodenního kontaktu s klavírní hrou, jelikož babička vyučovala této hře doma své žáky. Trvalo ale 4 roky, než jsem konečně zasedl za klavír u babičky o patro výše. Ale jak už to bývá, tak domácí vyučování nemělo dlouhého trvání a frekvence hodin se pomalu ale jistě zmenšovala, až úplně vymizela. Toho si po čase všimnul karvinský kaplan P. František Hanáček a začali jsme spolu v roce 1988 zase hrát na klavír. Jelikož byl kaplan přísnější než babička, výuka měla větší přínos. V tomto období jsem také začal sám chodit potajmu hrát si na kostelní varhany. Netrvalo dlouho a místní varhaník Alois Kunschke mě nachytil a okamžitě vyhodil od nástroje. Pak jsem se dostal k prof. Rybkovi a zbytek už je znám.

Můžete prozradit něco víc o své rodině, odkud pocházíte, jaké bylo Vaše dětství?

Pocházím z Karviné, kde jsem vyrůstal a jak už to bývá, byl jsem uličník se vším všudy, který se zajímal o vše možné, jen ne o hudbu. Ta mi začala imponovat až později.

A Vaše současná rodina?

Moje žena je moje kolegyně a zároveň moje nadřízená v práci, protože je třetím rokem ředitelkou na naší ZUŠ Varhanické. Mnoha lidem nejde do hlavy, jak můžu pracovat „pod svojí ženou“ a být spokojený. Říkám to naprosto s čistým svědomím, že je nejlepší ředitelka, co znám, dělá svoji práci perfektně, má moji 100% podporu a všichni do jednoho ji fandíme.

Máme tři děti, Verču, Kubíka a Klárku a jak už to bývá, všichni musí hrát na nástroj a tady byla volba jasná – klavír. Kubík začal hrát už i na varhany. Poslední rok hraje také při bohoslužbách.

A můžu se zeptat – kolik je jim let?

Verča 17, Kubík 14 a Klárka 9 let.

Jak jste přišel k nám na Křenovou?

Poté, co byly zrušeny ranní mše u Kapucínů, jsem začal hrát na Křenové. Ale musím dodat, že jsem se pouze vrátil tam, kde jsem před 11 lety skončil. Hrával jsem na Křenové za P. Cempera a pak krátce za biskupa Blahy. Pro malý počet lidí při bohoslužbách bylo rozhodnuto, že hudební doprovod bude na ranních mších zrušen.

Kdy Vás můžeme na Křenové slyšet?

Středa, čtvrtek a pátek na ranní mši sv. v 6:00.

A zahlédla jsem Vás i v neděli?

Ne, zatím jsem v neděli u vás v kostele nikdy nebyl.

Zbývá Vám čas na nějaké zájmy, koníčky?

Jelikož ještě hraji pod um. agenturou G-Art pravidelně ve čtvrtek a pátek pohřby v krematoriu a na různých místech v obřadních síních, tak toho času zbývá opravdu málo.

Dále mám vášeň pro dopravní letadla, a proto se jezdím dívat na letiště do Tuřan a do Prahy na přistání a vzlety. Do 5 let bych si chtěl udělat pilotní průkaz na ultralehká letadla.

Aby toho ještě nebylo málo, vyznávám zdravý životní styl. Chodíme spolu se sousedem cvičit do naší malé posilovny, kde máme mj. celoročně instalovaný vánoční stromek s dárky.

Jak nejraději odpočíváte?

V Alpách a u moře. Lepší relax neznám.

Jak nejraději trávíte dovolenou, volný čas?

Jezdíme pravidelně každý rok do jiného koutu naší vlasti a tam se snažíme poznat krásy naší matičky země. Dále na vrcholcích hor a potápěním v moři.

Jakou hudbu, jaké knížky, jaké filmy máte rád?

Jelikož poslouchám celý pracovní týden vážnou hudbu, mám nejraději ticho. Ale pokud si mám nějakou pustit, tak filmové melodie od E. Morriconeho

a dalších skvělých skladatelů. Samozřejmě přijdou i chvíle, kdy si pouštím varhanní muziku. A tady nastupuje můj milovaný J. S. Bach, který je nevyčerpatelným zdrojem hudebních pocitů. Jak řekl varhanní skladatel Max Reger - „Bach je začátek a konec veškeré hudby“. Z knížek jsou to životopisy skladatelů a z televize mám nejraději počasí a sport. Doma fandíme samozřejmě Kometě!!!

Podle poslední fotky na facebooku máte zřejmě hodně smysl pro humor...?

Ano, jsem tím bohužel pověstný a z toho plyne nejedna potíž, kdy lidé kolem mě neví, kdy, co myslím vážně a kdy ne. Zmíněná fotka je ze závěrečného koncertu naší ZUŠ v Konventu, kdy jsem musel zahrát a zatancovat babičku a nechtěl do toho nikdo jít. Humor je kořením života, bez něj to prostě nejde!!!!

Je nějaké místo nebo období, kam byste se rád vrátil?

I když jsem silný alergik, miluji léto, barvy, vůně, pohyb. Mé vysněné místo je domov pro seniory s výhledem na přistávací dráhu v rakouském Innsbrucku.

A jak jste na tento domov přišel? Existuje vůbec ve skutečnosti?

Ne, tento domov zatím není, ale můžeme tam klidně napsat, že si dokážu představit podzim svého života v chaloupce s výhledem na

Vaše oblíbené jídlo, nápoj?

Mé oblíbené heslo je „nejlepší zákusek je maso“. Tím je, myslím, řečeno vše. A život bez kávy je nemyslitelný.

Co Vám dělá v naší farnosti největší radost?

Za tak krátkou dobu, kdy hraji pouze jen ráno, je na hodnocení brzy. Ale mám takový dobrý hřejivý pocit, že farnost žije mladým duchem. To je znát,

když procházíte kostelem. Pan farář to vede skvěle. Sleduji dění farnosti na Facebooku.

Jemu jsem také moc vděčen, že mě přijal „zpátky“ a že mohu znovu hrát při ranních bohoslužbách. Už si za těch 20 let ranního hraní nedokážu představit, že nepůjdu do kostela ráno hrát. A také oceňuji střídání ranních bohoslužeb s o. Ladislavem. Je fajn mít ve farnosti víc skvělých kněží, jako je to zde.

Co naopak největší starosti?

Jelikož starosti jsou všude, tak i zde ve farnosti se určitě nějaké najdou. Já ale zatím o žádných nevím – naštěstí.

Máte nějaký závěrečný vzkaz pro naše čtenáře a farníky?

Popřál bych všem farníkům, aby si cenili, že mají tak skvělé nejen duchovní vedení, které dokáže přitáhnout mladé. Dále, aby se farnost rozvíjela a byla vzorem pro okolní farnosti.

A v neposlední řadě, aby byla farnost vnímána jako místo, kde nám bude vždy dobře.

Ptala se Marie Sychrová

OLTÁŘNÍ OBRAZY OD FRIEDRICHHA HANSE WACHY A EDUARDA CSÁNKA

Neposkvrněné Početí Panny Marie znázorňuje postava Immaculaty, čisté panny bez poskvrny dědičné viny lidstva. Proto má na obraze bílé roucho, drtí hada hříchu a pozvedá ruce k nebi, aby svou přímlovou pomáhala potřebným. Spolu s ní se modlí sv. Petr a Pavel, patronové brněnské diecéze. Místo, kde se věřící se svými svatými přímlovci obracejí k Bohu, je moderní Brno obklopené komíny továrních předměstí, jak připomíná

veduta v dolní části obrazu. Obrazu hlavního oltáře, jehož autorem je malíř

Friedrich Hans Wacha (1885–1964). Tři roky práce na tomto významném díle dokládají dokumenty z archivu Biskupství brněnského. Tyto a další podklady, zejména některé články z dobového tisku, umožnily rekonstruovat jak okolnosti pořízení obrazů pro všechny tři oltáře, tak i celkový záměr malířské výzdoby kostela. Je třeba připomenout, že malíři se při výzdobě kostela uplatnili též jako autoři vitrají (Jaroslav Malý, provedení Eugen Škarda), nástěnných maleb (Hans Kalmsteiner, provedení František Kolbábek) či obrazů Křížové cesty (Norbert Pokorný). V tomto článku se však hlavní pozornost bude upírat k oltářním obrazům, ať už byly provedené, nebo pouze zamýšlené.

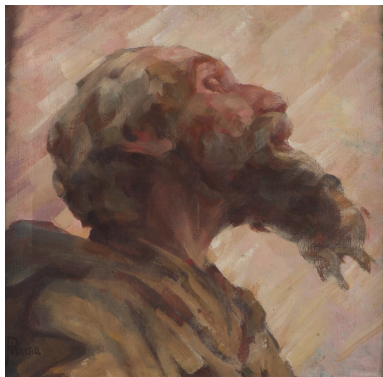
Za uměleckou výzdobu zodpovídal stavební výbor diecézního Spolku pro stavbu kostelů (Kirchenbauverein), jemuž předsedal biskup Pavel Huyn, stejně jako celému spolku. Z členů výboru měli nejbližší k uměleckým otázkám architekti Franz Holik a Vladimír Fischer, jakož i továrník Eugen Škarda. Ten po svém otci Benediktovi převzal umělecký závod pro malbu na skle a na Křenové získal zakázku na téměř všechny vitraje, přičemž návrhy zadal svému švagrovi, malíři Jaroslavu Malému. Jak je zřejmé z dochované korespondence stavebního výboru, koordinátorem prací na výzdobě kostela byl architekt Franz Holik; už proto, že sám navrhl vnitřní rozčlenění a podstatnou část vybavení – oltáře, lavice, zповědnice, skříň v sakristii či Boží hrob. Do jaké míry se musel přizpůsobit požadavkům ostatních členů výboru, z pramenů nelze určit. Mimořádným způsobem zasahoval do uměleckých otázek také biskup Pavel Huyn, nebo přinejmenším do koncepce obrazu hlavního oltáře.

Při studiu dokumentů Spolku pro stavbu kostelů vychází najevo, že práce

na malířské výzdobě byly kupodivu zahájeny již několik měsíců po položení základního kamene stavby kostela 18. srpna 1910. Konkrétně se jedná o obraz hlavního oltáře, který byl zadán F. H. Wachovi, mladému vídeňskému malíři pocházejícímu z Brna. Tehdy byl čerstvým absolventem vídeňské Akademie, jejíž profesor Alois Delug zůstal i po skončení studia jeho

mentorem. Wacha jednal o své práci přímo s biskupem Huynem, např. v dopise z 18. března 1911 mu sděluje, že mu může ukázat nový návrh a žádá ho o audienci. Stavební výbor v listopadu 1911 pochválil jeho návrh, ale přesto byly i v následující době vznášeny další požadavky na vylepšení; tak v říjnu 1912 bylo uvedeno, že změny budou provedeny během jednoho roku. Jako nedostačující bylo shledáno zobrazení sv. Petra a Pavla, jak o tom svědčí nejen

Wachův nedatovaný dopis biskupu Huynovi se zmínkou o nynějším jasném položení obou figur, ale také jeho malířské studie profilových hlav obou apoštolů v Moravské galerii v Brně. Ty mají charakter větších malířských skic (čtvercových o hraně cca 50 cm), jimiž se ověřují profilové busty prozařované světlem bělostné Immaculaty.

Obnos na zakoupení oltářního obrazu ve výši 6 tisíc korun věnoval kníže Jan II. z Lichtenštejna, známý mecenáš umění a církevních staveb. O něm je známo, že Wachu podporoval už v době jeho vídeňských studií. Zřejmě právě kníže napomohl k tomu, aby s předstihem a poněkud nesystémově byla zadána práce malíři, u nějž byl shledán důležitým jeho brněnský původ. Friedrich Hans Wacha velmi stál o to, aby nezůstalo jen u jednoho obrazu, byť ústředního. V dopise z 18. března 1911 sděluje biskupu Huynovi, že návrhům pro kostel věnoval už mnoho práce a že je připraven provést za co nejmenší obnos veškeré malby v kostele, tedy tři oltářní obrazy, čtrnáct zastavení Křížové cesty, a také stropní malby.

Zadavatele i realizátory kostelní stavby Wacha doslova bombardoval svými nabídkami malířské práce. Dokonce o své vůli, aniž by ještě věděl, jaké bude zasvěcení obou bočních oltářů, pro ně začal vytvářet malířské návrhy. To dokládá jeho korespondence ve fondu brněnského Biskupského ordinariátu, zejména z února a března 1912. Provádějícímu staviteli Josefu Müllerovi napsal, aby mu zaslal rozměry již známých nik pro boční oltáře. Potřeboval by je, protože už pracuje na návrzích oltářních obrazů. Píše, že před týdnem byl u něj

pan biskup Huyn, přehlédl jeho práce a on už očekává konečné vyřízení. Má prý zaslat také ostatní návrhy. Zdá se však, že biskup jeho další návrhy nevyžadoval, že malíř se mu je spíš snažil vnutit. V březnu 1912 Wacha žádal Huyna, aby mu dal vědět témata pro boční oltáře, jakmile se na nich sjednotí stavební výbor. Podotýká, že udání témat nezavazuje k zakázce: „já sám jsem dostal možnost ucházet se o ony obrazy s nebezpečím, že mi nebudou zadány.“ Žádá také o informaci k plánovaným zastavením Křížové cesty. V dopise z 12. března napsal malíř biskupovi, že dokončení obrazu hlavního oltáře, který u něj objednal kníže Lichtenštejn, bude trvat ještě asi rok. Dále uvádí: „Protože se Jeho Jasnost zajímá také o mé další návrhy, pracuji na Zvěstování a Narození Krista pro boční oltáře. Kdyby měla Vaše Excelence zvláštní přání, pokud jde o témata těchto obrazů, prosím o zprávu.“ Následovala promptní odpověď biskupova sekretáře Voigta z 15. března 1912: *„Jeho biskupská Excelence Vás ještě jednou upozorňuje, že o bočních oltářích výbor stavby kostela ještě nerozhodl. (...) Podle názoru Jeho biskupské Excelence budou užity na bočních oltářích zcela jiné motivy, než ty, které zmiňujete.“*

Dopisem z 11. září 1913 kancelář Jana II. z Lichtenštejna vyrozuměla Wachu o tom, že kníže u něj hodlá objednat šest vložených obrazů určených pro predely všech tří oltářů. Nebyly však dodány, takže na predelách jsou místo

obrazů mramorové výplně. Tyto menší obrazy ve formátu šířkového obdélníka měly být namalovány na dřevě se zlaceným pozadím. Nakonec získal kostel na Křenové jinou Wachovu malbu se zlatým pozadím: obraz levého bočního oltáře Božského Srdce Páně, osazený v březnu 1918, u nějž varioval kompoziční schéma hlavního oltáře – k žehnající postavě Ježíše Krista se obracejí dva potřební namalovaní z profilu – klečící stará žena a válečný invalida s protézou, podle farní kroniky: „o pomoc a útěchu utíká se matka, která ztratila ve válce syna, a invalida, jenž za vlast obětoval nohu

a zdraví.“ Malíř přitom realisticky zpodobnil dvě blízké osoby, svoji matku a bratra Viktora padlého na začátku války. Také tento obraz zřejmě daroval kníže Jan II.

Obraz sv. Josefa na druhém bočním oltáři byl osazen a posvěcen již o tři roky dříve, v den slavnosti světcova svátku 19. března 1915. Svatý Josef je tu s ohledem na převážně dělnické prostředí farnosti představen jako vzor řemeslníků (exemplar opificium, nápis na jeho pile), přitom nese portrétní rysy císaře Františka Josefa I. Portrét starého mocnáře, klečícího při bohoslužbě před zpívajícími dětmi – s aluzí na andělské kůry –, pod ochranou svých patronů sv. Františka a sv. Josefa, zdobil až do konce II. světové války velké okno v transeptu poblíž oltáře sv. Josefa, jen postava císaře byla po vzniku Československé republiky zaměněna za sv. Benedikta. Důraz na úctu k císaři vyplývá jednak z titulu jubilejního kostela, jenž připomínal (byť se zpožděním) 60. výročí jeho panování v roce 1908, a jednak z příslovečné aliance rakouského trůnu a oltáře, která se prohloubila na začátku I. světové války. Obraz sv. Josefa namaloval v letech 1914-1915 malíř Eduard Csánk (1874–1932). Pocházel z dolnorakouské Kremže a po vídeňském školení se usadil v Brně, kde získal místo středoškolského profesora. Velmi stál o to, aby byl jeho obraz umístěn na oltáři, takže jej namaloval zadarmo. To bylo stavebním výborem vzhledem k finanční nouzi kvitováno s povděkem a biskup Huyn jmenoval Csánka v roce 1915 dokonce členem stavebního výboru Spolku pro stavbu kostelů. V brněnských novinách Tagesbote (13. 3. 1915, s. 5) je uvedeno, že malíř vložil do obrazu svůj malý autoportrét – hlavu z profilu při levém okraji.

Stavba, vybavení a výzdoba kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v letech 1910–1915 byla velkorysou technickou, řemeslnou i uměleckou realizací, chápanou jako reprezentativní pro zemské hlavní město, při níž: „vidíme v ušlechtilém zápolení řadu nadaných umělců, osvědčených firem

a celých uměleckých závodů, z největší části zdejších brněnských, aby dodali práci poctivou, krásnou, ba co více umělecky produševnělou.“ (Hlas, 15. 2. 1914, s. 5) Kostel Immaculaty byl díky své umělecké hodnotě zastoupen také na výstavách nově otevřeného Jubilejního domu umělců (nyní Dům umění města Brna): na zahajovací výstavě v březnu 1911 byl vystaven Holikův model kostela, v květnu 1912 zase Wachův obraz hlavního oltáře (studie).

Aleš Filip

Prameny

Diecézní archiv Biskupství brněnského, fond Biskupský ordinariát Brno.

Kronika farnosti Brno-Křenová.

Literatura

Články Petra Káni a Aleše Filipa ve *Zpravodaji farnosti Křenová*, č. 19, duben 2014, č. 38, únor 2018 a č. 39, duben 2018.

Aleš Filip, K malířské výzdobě interiéru farního kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie na Křenové ulici v Brně, *Památková péče na Moravě – Monumentorum Moraviae tutela*, č. 19, 2017, s. 34-45 (tam podrobnější odkazy na zdroje).

Seznam vyobrazení

- 1) Neposkvrněné Početí Panny Marie, obraz hlavního oltáře. Foto: Jiří Brauner
- 2) Hlava sv. Petra, malířská studie F. H. Wachy. Moravská galerie v Brně. Zdroj: http://sbirky.moravska-galerie.cz/dielo/CZE:MG.A_692
- 3) Hlava sv. Pavla, malířská studie F. H. Wachy. Moravská galerie v Brně. Zdroj: http://sbirky.moravska-galerie.cz/dielo/CZE:MG.A_693
- 4) Boční oltář Božského Srdce Páně. Foto: Jiří Brauner
- 5) Sv. Josef jako vzor řemeslníků, obraz bočního oltáře (a predela s mramorovými výplněmi v místech, kde měly být vloženy obrazy). Foto: Jiří Brauner

BIBLICKÉ POZNÁMKY

Mana a nekvašený chléb. Ve druhém čtení 4. neděle postní je zmínka o tom, že mana přestala padat, jakmile vyvolený národ dosáhl Gígalu v Kanánu a začal jíst potraviny získané na jeriškých planinách – nekvašený chléb a pražená zrna.

Izraelité žili na poušti díky každodenní dávce many (Exodus 16:35) po dlouhých 40 let. A byla zřejmě v jednu chvíli – jako „hladová strava“ – dokonce i předmětem reptání proti Bohu a Mojžíšovi (Num 21,5). Název tohoto pokrmu

(v hebrejštině „man“) má asi svůj původ v otázce „Co to je?“ – „man hu?“ (Exodus 16:15). Někteří komentátoři Bible nabízejí přirozené vysvětlení, že mana byla gumovitá žvýkatelná pryskyřice z keře, který v poušti roste – jako zrnko koriandru podobné vonné pryskyřici (Num 11,7). Biblický text knihy Exodus ovšem považuje manu za zázračnou potravinu, která padala z nebe šest dní v týdnu mimo sobotu a zčervavěla a zapáchala, když byla uchována do příštího rána (Exodus 16,20). Setkáme se s ní v několika následujících biblických textech Starého i Nového zákona jako s „nebeským obilím“ (Ž 78,24), „andělským chlebem“ (apokryfní 2 Ezdr. 1,19) a nakonec i „nebeským chlebem“ (Ž 105,40; Jan 6,31). U sv. Jana je to však již sám náš Pán, který o sobě říká, že je to pravou manou a skutečným Nebeským chlebem (Jan 6,32-35).

Existenci nekvašeného pečeného chleba v této oblasti potvrzují nedávné archeologické nálezy i v době mnohem dávnější, než byl příchod Izraelitů. Zbytky chleba byly nalezeny v lokalitě Natufian-Šubayga v dnešním severovýchodním Jordánsku v tzv. Černé poušti. V době, ze které pocházejí archeologické nálezy to ovšem poušť nebyla a rostly tam trávy použitelné jako obilniny. Zbytky tenkých chlebových placek staré asi 14000 let (!), objevené v ohništi obsahovaly směsici obilnin – pšenice, žita, prosa, ovsa nebo ječmene a zrna byla před pečením zpracována – vyloupána a semleta.

O tom, že Izraelité pekli obilí v peci (tannur) se dočteme na několika místech Starého zákona (Lev 2,4; 7,9). Chléb – většinou spíše ve formě placek – byl nepochybně základní potravinou. Hebrejské slovo „lechem“ označující chléb je však také synonymem pro jídlo či pokrm. Zajímavé je, že v nedávné době se v Izraeli archeologové pokusili výrobu pečení chleba v malém, asi 50 cm vysokém, kopulovitém „tannuru“ postaveném podle archeologických nálezů experimentálně ověřit – a byli úspěšní.

Miloslav Trmač

Volně zpracováno podle: Bible History Daily: David Moser „The 10 Strangest Foods in the Bible“; Samuel DeWitt Pfister „Ancient Bread: 14400-Year-Old Flatbreads Unearthed in Jordan“; Cynthia Shafer-Elliott: Experimental archaeology at Tell Halif

SPOLEČNÝ PASTÝŘSKÝ LIST ČESKÝCH A MORAVSKÝCH BISKUPŮ KE DNI MODLITEB ZA ÚCTU K POČATÉMU ŽIVOTU

Drazí bratři a sestry, zítra, v pondělí 25. března, oslavíme Slavnost Zvěstování Páně, kdy se v lůně panenské Matky Slovo stalo tělem. I každého z nás utkal Bůh s láskou v lůně matky, aby nás jednou mohl zahrnout věčným životem. Mariino „Ano“ životu nabízí bohatý obsah, jak zaměřit svoji pozornost na ještě nenarozené děti a jejich rodiny. Proto se v tento den Ježíšova početí zvláště modlíme za úctu k počatému životu.

Počátek nového života je okamžikem velké radosti, naděje a očekávání. Tento Boží dar však někdy přichází nečekaně a je přijímán s úzkostí a strachem. Téměř dvacet tisíc rodičů ročně u nás těmto obavám podlehnou, dítě je usmrceno a srdce matky bývá navždy zraněno.

Nám ale leží na srdci i bolest rodin, kterým se nedaří dítě počít a důvěřivě hledají pomoc v technikách umělého oplodnění. Až příliš pozdě poznávají jejich odvrácenou stranu – narušené intimní vztahy, zdravotní problémy a osudy těch nejmenších zahubených či zmražených v prvních dnech života.

Všichni rodiče, kteří přišli o dítě, ať už před jeho narozením či po něm, vědí, že je to jedna z největších bolestí, kterou ponosou ve svých srdcích po celý život. Církev ve svém bohatství a rozmanitosti nabízí doprovázení v okamžicích štěstí vyvolaného příslibem nového života, ale také pomáhá těm, kteří o život svého dítěte bojují, a pamatuje i na ty, kdo o své dítě přišli.

Upřímně chceme poděkovat Vám všem, kdo se denně modlíte za nenarozené děti v rámci Modliteb za nejmenší. Všem, kdo necháváte na tento úmysl sloužit ve svých farnostech mše svaté, takže v naší zemi nemine den, kdy bychom neprosili Boha za nenarozené děti. Všem, kdo jste oporou maminkám a manželům při jejich rozhodování pro život, všem, kdo finančně podporujete organizace pomáhající nečekaně těhotným ženám. Všem zdravotníkům, lékařům a sestrám, kteří pečujete o rodiny očekávající narození dítěte. Vám umělcům, právníkům, novinářům nebo politikům, kteří hájíte kulturu života. Vám, kdo se veřejně hlásíte k civilizaci života, když i přes mnohé oběti každoročně přijíždíte do Prahy na Národní pochod pro život a rodinu. Přijměte tedy touto cestou naše

pozvání na letošní Národní pochod pro život a rodinu, který proběhne v Praze v sobotu 27. dubna.

Zvláště pak oceňujeme svědectví každodenního života, které obrací srdce snáze než nejlepší promluvy. Svědectví, kdy žena je skutečnou ženou a obětavou matkou. Svědectví, kdy muž je skutečným mužem a spolehlivým otcem. Svědectví, kdy oba obětavě a s láskou vychovávají své děti. S velkou nadějí myslíme i na mládež a na její otevřenost vůči velkorysé a čisté lásce a na její ochotu o lásce svědčit.

Za vás všechny a za svědectví vašeho života z celého srdce děkujeme Bohu a všem vám žehnáme.

Vaši čeští a moravští biskupové

ČTEME STAROZÁKONNÍ KNIHU TOBIÁŠ

V návaznosti na projekt "Vezmi a čti celou Bibli" se snažíme číst Bibli ještě jednou a věnovat každé knize několik setkání, při kterých se dělíme s ostatními o dojmy, objevy a zkušenosti s právě čteným textem. Nechybí ani odborný výklad. Setkání nad knihou Tobiaš budou ve středy 10.4. a 24.4. po mši svaté večer cca v 19:15 na faře.

POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY

Pobožnost křížové cesty bude v našem kostele po mši svaté večer v neděli 7. dubna a v pátek 12. dubna.

NOC KOSTELŮ

Noc kostelů se bude konat také v našem kostele v pátek 24. května.

FARNÍ OHEŇ

V sobotu 15. června bude farní oheň, tedy příležitost sejít se jako farní rodina: posedět, popovídat si a také něco pěkného spolu prožít.

PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ

V neděli 23. června bude první svaté přijímání dětí, které se na tento veliký den už dlouho připravují. Znají se už ze spolča, z náboženství i z táborů a bude to jistě velký den nejen těchto rodin, ale i celé farnosti.

MŠE SVATÉ

Neděle: 8:00, 9:30 (s katechezí pro děti), 11:00, 18:30
Všední dny: 6:00, 18:30 (v pondělí večer mše svatá není)
Sobota: 18:30 (s nedělní platností)
14:20 v kapli sv. Kříže v psychiatrické nemocnici
v Brně-Černovicích (s nedělní platností)

ZPOVÍDÁNÍ V NAŠÍ FARNOSTI

Příležitost ke svátosti smíření je půl hodiny před každou mší svatou. Před prvním pátek se zpovídá také ve čtvrtek 17:30 - 19:00 a na první pátek ráno 8:00 - 10:00 a večer 17:30 - 20:00 nebo kdykoliv na požádání na faře.

ADORACE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI V NAŠÍ FARNOSTI

Příležitost k soukromé adoraci je vždy na první pátek ráno od 8:00 do 10:00 a po večerní mši sv. přibližně od 19:00 do 20:00.

ZAPISOVÁNÍ ÚMYSLŮ NA MŠE SVATÉ

Pokud máte nějaký úmysl, na který byste chtěli dát sloužit mši svatou, můžete si ho přijít nechat zapsat do sakristie po každé mši svaté.

ÚKLID NAŠEHO KOSTELA

Úklid kostela je plánovaný na čtvrtek 11. 4. a potom na pátky 17. 5. a 21. 6. Vždy po mši svaté večer v 19:15. Budeme vděční za další posily. Bližší informace u paní Hany Holubové, tel. 732 881 461.

NÁVŠTĚVA NEMOCNÝCH

Okolo každého prvního pátku v měsíci nabízíme návštěvu kněze s příležitostí ke sv. smíření a sv. přijímání. O nedělích Vás rádi navštíví naši akolyté. Přihlásit se můžete v sakristii, na faře nebo telefonicky 543 249 933, případně 739 521 857.

o. Petr Polívka

Zpravodaj vydává Římskokatolická farnost u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně, Křenová 21a, Brno, 602 00. Farní kancelář je otevřena vždy v úterý 9:00–12:00 a v pátek 15:30–18:00. Kontakt: o. Petr Polívka, tel.: 543 249 933 nebo 739 521 857, info@farnostkrenova.cz; www.farnostkrenova.cz. Redakční rada: o. Petr Polívka, Miloslav Trmač, Marie Sychrová, Martin Sychra, Marek Schwarz. Uzávěrka příštího čísla bude 30. května 2019. Příspěvky posílejte na adresu: zpravodaj.krenova@gmail.com. Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav.